

Az élet minősége

Amikor Ormos tanár úr, a Körbonctani és Kórszövettani Intézet igazgatója meghívott bennünket munkatársai nyugdíjba vonulása alkalmából rendezett ünnepségre, úgy terveztük, hogy tudósítás erejéig tájékoztatjuk olvasóinkat az eseményről. A kora délutántól késő estig tartó, minden túlzástól és formáságtól mentes búcsúztatás, a munkatársak és tanítványok részéről megnyilvánuló őszinte szeretet és tisztelet, arra készítettek bennünket, hogy bemutatassuk azt az embert, aki az orvosi pályán eltöltött 30 év alatt munkájával, szaktudásával és emberi magatartásával vitta ki a körülről élők és dolgozók megbecsülését és elismerését.

Dr. Mónus Zoltán, főorvos címzetes egyetemi docens kényszerű nyugdíjazását még a hivatalos nyugdíjhatár előtt, egészségének károsodása tette szükségessé. Olyan ember életének „tünete” ezek, melyek egy önmagával szüntelenül elégedetlen egyéniség életútjának visszavonhatatlan következményei. A mindig több és jobb megvalósításnak vágya az élet minden területén az önmagával szembeni kíméletlenség árán is.

Amíg arra vártam, hogy Mónus tanár úrral elkészíthessem a riportot az ünnepség közben, a munkatársak közül többen jöttek hozzám, s beszéltek róla őszintén és elfoglaltság nélkül. Tőlük tudtam meg mindazt, amit riportalanyom nem mondott el magáról: hogy kiváló kórszövettani diagnosztika, a patológia magas szintű ismerője, sokoldalú, nagy általános műveltséggel rendelkező, jóhumorú, alapos és pontos ember. Kiváló oktató, munkatárs, orvos és barát. Ugyancsak tőlük értesültem azokról a kitüntetésekéről, melyek értékes és tartalmas életének szakmai, politikai, közéleti tevékenységé-

— Az életben a két legfontosabb dolog a párvalasztás és a pályaválasztás. Tévdeni nem szabad és nem lehet. En az orvosi pályát „kényszerből” választottam. Képzőművészeti Főiskolára szerettem volna ugyanis jelentkezni. Tudtam azonban, hogy művész az lehet, akinek kivételes tehetsége van. Úgy érzem helyesen döntöttem, mert az orvosi pályán többet tudtam tenni. A körbonctani hivatást azért választottam mert az egyik legnehezebb feladat a kórszövettani diagnózis felállítása. Mi, személytelenül a háttérben, de nagy felelősséggel dolgozunk. Ez a felelősség rendkívül nyomasztó, s állandóan arra motiválja az embert, hogy továbbfejlessen, s állandóan kételkedjen önmaga tudásában.

— Ön egész életében kereste a problémás helyzeteket, a bizonyítás lehetőségeit. Gondolok például az önként vállalt koreai útfára...

— A koreai utat többek között önmagam szakmai és emberi megmérettetése miatt vállaltam. Az ember a kritikus élethelyzetekben teheti leginkább próbára erejét. Közvetlenül a fegyverszünet után mentem ki Koreába, s egy évet töltöttem ott 1955–56-ban. Öt évvel az egyetem befejezése után kerültem ki, s kiváló lehetőség volt számomra, hogy minél több, és szakmai szempontból érdekes esetet lássak. Nagy önállóságra szoktatott ez az idő, s nagy felelősséget rótt ránk, hiszen magyar kollégáimmal 1 millió ember egészségügyi ellátásáért voltunk felelősek. Koreában a tuberkolózis elleni küzdelmet, a szűrővizsgálatot a magyar vöröskeresztes kórház szervezte meg. Ezen kívül segítenünk kellett az orvos- és felcsereképzést. Nemcsak mint kórboncnok, hanem mint a kórház politikai vezetője is tevékenykedtem, ami abban az időben nem volt könnyű feladat. A magyar kórházak, az ott dolgozó or-

Akadémiai díjasok

Május 4-én kezdte meg 141. közgyűlésének munkáját a Magyar Tudományos Akadémia. A várbeli kongresszusi tereben megtartott plenáris ülésen adták át az idei akadémiai aranyérmeket és az akadémiai díjakat.

Az MTA elnöksége a legnagyobb tudományos elismerést jelentő akadémiai aranyérmeket ez évben Straub F. Bruno akadémikusnak, az MTA Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézete igazgatójának ítélte oda a biokémia területén kifejtett nagy jelentőségű tudományos munkájáért, hazai és nemzetközi tudományos szervezői, tudománypolitikai tevékenységéért.

Orvosi akadémiai díjat kapott dr. Csernay László, az orvostudományok kandidátusa, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Központi Izotópdiaosztikai Laboratórium vezetője, egyetemi tanár és munkatársai: Csirik János, a József Attila Tudományegyetem Kibernetikai Laboratóriumának főmunkatársa, Makay Árpád, a JATE Bolyai Intézetének egyetemi docense és Máté Örs, a JATE Kibernetikai Laboratóriumának tudományos munkatársa a Gamma Művek MB-9101 adatfeldolgozó és képmegjelenítő berendezéséhez kidolgozott Software rendszert.

Megosztott díjjal ismerték el Venetianer Pál, a biológiai tudományok doktora, az SZBK Biokémiai Intézetének tudományos tanácsadója, igazgatóhelyettes és munkatársai: Udvardy Tibor, a biológiai tudományok kandidátusa, az SZBK Biokémiai Intézet tudományos munkatársai tevékenységét az örökítő anyag szerkezetének megismerésében elért újabb eredményekért, melyek megalapozták a génsébszet hazai bevezetését.

Nagygyűlés Szegecén

A Május 1-i szegedi nagygyűlésen mintegy 60 ezer városi lakó vett részt. A Széchenyi téri dísztribúnán ott volt Benke Valéria, az MSZMP Politikai Bizottsága tagja, a Társadalmi Szemle szerkesztő bizottságának elnöke, dr. Komócsin Mihály, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára, Szabó Sándor, a megyei tanács elnöke, Török József, a szegedi városi pártbizottság első titkára, Papp Gyula, Szeged megyei városi tanácsának elnöke, valamint megyénk és városunk több vezetője.

A nagygyűlésen Benke Valéria mondott beszédet

A Széchenyi téren közel 60 ezren gyűltek össze, a város üzemeinek, gyárainak, egyéb intézményeinek dolgozói közül

Dr. Ormos Jenő professzor, intézetvezető ajándékot ad át a kollegák nevében a búcsúzó Mónus professzornak

(Fotó: Szupera Pálné)

nek — elismerését tükrözik. A Szocialista Munkáért Erdemérem, az Erdemes Orvos kitüntetés, a Munka Erdemrend ezüst fokozata mind a megbecsülés bizonyítéka. Közel két óra beszélgetésünk arról győzött meg, hogy a munkatársak nem a búcsú, múltat megszüpítő erejétől beszéltek róla úgy, mint egy nagyszerű egyéniségről, emberről. Mónus tanár úr valójában olyan, amilyennek jellemezték.

— Egész életét az önmagával való örök elégedetlenség jellemezte...

— Az embernek természetesen azért kell mindig elégedetlenné lennie önmagával szemben, mert csak akkor fejlődhet, ha nap mint nap magasabbra emeli érték- és mértékrendszerét. Németh Lászlótól tanultam meg az egész életemet meghatározó „tételt” hogy féltsem az élet minőségét, ami fontosabb, mint maga az élet. Mindig arra törekedtem, hogy úgy szervezzem meg a napjaimat, hogy reggeltől estig emelkedjen. A sorsom úgy alakult, hogy a magam gondjain kívül más emberek problémáit is magamban kellett hordoznom és meg kellett oldjam. A konfliktusok megoldása, a külvilág és belső énlünk, elveink ütközése azonban alaposan elhasználja az embert, s visszavonhatatlanul károsítja. En is a mindennapok ütközeteiben károsodtam, de ha azt kérdezi, meg ért-e, még ilyen beteg is azt mondom, mindenképpen.

— Pályaválasztását is a képeségeiben való kételkedés határozta meg.

vosok szakmai és politikai munkájának tekintélye volt. Ezért mondhattam el 1956. december 31-én a Koreai Rádióban az új évi köszöntőt.

— Beszélgetésünk elején azt mondta, hogy az élet minőségének megőrzésére kell törekedni bármilyen körülményben, s minőségkritériumai Ön szerint?

— Mindenképpen elkötelezettség a választott hivatásunk mellett, s ennek maradéktalan ellátása, szolgálata. Az elveinkhez való kitartó hűség, s az adott körülmények között okos kompromisszumok kötése. Önmagunk szüntelen megújítása és az önmagunk számára történő szüntelen bizonyítás, mások tanítása, közéleti tevékenység.

— Amikor Ormos professzor elbúcsúzott Öntől, hangsúlyozta, hogy nyugdíjazása ellenére is számítanak Önre. Jóllehet kímélte kell egészségét az elkövetkezendő időben, mégis megkérdezem milyen tervei vannak?

— Munkám során az oktatást becsültem a legjobbra, s ezt sajnálom a legjobban abbahagyni. Sajnos, úgy tűnik nem lesz több lehetőségem, hogy tapasztalataimat és tudásomat a jövő orvos-nemzedékének átadhassam. Az intézetnél azonban továbbra is tartani szeretném a kapcsolatot, s ha igényt tartanak a munkámra, erőmtől és egészségi állapotomtól függően állok rendelkezésükre.

Köszönjük a beszélgetést, s kívánunk az elkövetkezendő pihenő években jó egészséget Mónus tanár úrnak!

K. K.

OTDK: Orvosi szekció

A XV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Orvosi Szekciója a Debreceni Orvostudományi Egyetem rendezésében március 29–április 4. között zajlott le.

A konferencián 88 szóbeli előadás hangzott el, és 81 posztert mutattak be. Hazánk négy orvosegyetemén kívül az Egészségügyi Főiskola is képviseltette magát az igen magas szintű konferencián. A Szegedi Orvostudományi Egyetemtől 20 szóbeli előadást és 29 posztert delegáltak. Hallgatóink jól szerepeltek a konferencián, amit bizonyít az a tény is, hogy a legtöbb díjat (az összes díj 33 százalékát) a szegediek hozták el.

A konferencián nívódíjat kapott hallgatók: Mezei Zsófia (Kóreléltani Int.), Karsai Kornélia, Pávó Imre, Szendrői Vilmos (Orvosi Vegytani Int.), Buzás Edit, Andó Ágota (Biokémia Int.), Regdon Géza (Gyógyszer-technológiai Int.), Hoffer Imre, Papp Mária (Kóreléltani Int.), Kiss Gábor, Váry Attila (Kóreléltani Int.), Gábori András (Orvosi Biológiai Int.), Alföldi Péter, Seres Klára (Élettani Int.), Ribánszki Zsuzsanna, Nagy József (Kóreléltani Int.), Altörjay Áron, Heiner Lajos (Biokémiai Int.), Kiss Csaba (Kísérletes Sebészeti Int.), Riba Mária (Gyógyszer-tani Int.), Pálfi Sándor (Szülészet-Nőgyógyászati KI.), Heiner Lajos, Altörjay Áron (Biokémiai Int.), Szűcs Erzsébet (Gyógyszer-technológiai Int.), Torgyik Pál (Mikrobiológiai Int.), Nagy István, Kovács Zsuzsanna (Biokémiai Int.), Zsigmond Gábor (Gyógyszer-tani Int.), Mohay Judit (Gyermekgyógyászati KI.), Bérczi Mihály, Gábor (Orvosi Vegytani Int.), Kiss Ildikó (Gyógyszer-technológiai Int.), Ferdinandy Zoltán (Gyógyszer-tani Int.), Bokor Magdolna, Balázs Mária, Szabó Anikó (Kóreléltani Int.).

Hallgatóink részt vettek a XV. OTDK Kémia Szekciójának munkájában is, ahol Fejes Gábor, Bérczi Mihály előadása nívódíjjal részesült. Horváth Emese poszter előadása pedig Dicsőre oklevelet kapott.

OTDK: Marxizmus— leninizmus szekció

Az idei diákköri konferenciák marxista—leninista szekcióját a budapesti Közgazdasági Egyetem rendezte meg, április 15–17. között. Előzetesen kiderült, hogy 16 alszekcióban versenyeznek a dolgozatok, a kategorizálás egyetlen újdonsága az ifjúságpolitika, ifjúsági mozgalom besorolása alszekció volt. A már bevett hagyomány ellenére, hogy az illető intézmény vezetője tartja a megnyitót, most a rektor rövid bevezetője után Pozsgai Imre művelődési miniszter nyitotta meg a diákköri konferenciát.

A szekcióülések már a plenáris ülés utáni délután megkezdődtek az 5 politikai gazdaságtani, 4 filozófiai, 4 tudományos szocializmus, 2 szociológiai és a már említett ifjúsági alszekcióban. Az idei rendezés kevésbé beváltó váma az előszűrés volt — az eddigi gyakorlattal ellentétben az intézményi konferenciákról továbbküldött dolgozatok közül nem kerülhetett mindegyik előadásra, hanem előzetes „értékelés” döntött erről. Az előértékelés lényege az volt, hogy a közgazdasági egyetem egy képviselője és az alszekció egyik zsűri tagja — a három közül — átolvasta a cím alapján az alszekcióba besorolt dolgozatokat, és — gyakorlatilag a kompetencia legcsekélyebb biztosítéka nélkül — döntöttek arról, hogy előadható-e. Volt olyan alszekció, ahol a dolgozatok 40%-a előadhatatlannul gyengének bizonyult az ott bíráskodó fiatal rendező adjunktus szerint, aki úgy mond képes világosan megítélni egyetlen olvasással a beérkezett soktémájú dolgozatok mindegyikét. Ez a szubjektív szűrés volt a rendezés egyik komoly hátulütője.

Rátérve címado témánkra, a szegedi egyetemista résztvevők általános véleménye, hogy komoly színvonalcsökkenést hozott az idei konferencia a két év előttihez képest. Ezt nemcsak a JATE hagyományaihoz méltatlan szereplés okozta, hanem az is, hogy a legtöbb esetben a szaktudományos felkészültséget előtérbe helyezték az eszmélet-ideológiai val szemben — másrészt viszont egy olyan „ortodox” ideológiai irányvonalat követeltek meg né-

hány szekcióban, ami a tudományos munkát nem mozdíthatja elő. Példaként részemről is ide kívánczolok egy kis szubjektívítást — az általam legtöbbet látogatott alszekcióban az egyik zsűritag minden dolgozat vitájában feltette a kérdést: hogyan vélekedtek erről a klasszikusok, mit írt Engels az Anti-Dühringben. A természet dialektikájában, vagy esetleg Leninnel kapcsolatban hasonló kérdés hangzott el. Ez mindenképpen kiváló szigorlati hangulatot teremtett, de nézetem szerint az adott tudományos célt kevésbé segítette.

Ismét a JATE-s résztvevők véleményére hivatkozom: a rendezés és a szűrés színvonala nem felelt meg a rendezvényen elvárhatónak, illetve az általában szokásosnak.

A több mint 700 indulónak érdemtelenül kevés volt a 40 nívódíj. Ebből — szerintem az előszűrés és a szűrés szubjektívítása miatt — 11-et a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem kapott. A szegedi díjazottak politikai gazdaságtanból: Jakab Éva, „A gazdaság és a jog viszonya különös tekintettel a jogi szabályozás helyére és szerepére a központi irányításban — Farkas Beáta „Tények és gondolatok a második gazdaságról” című dolgozatával — mindketten a JATE hallgatói —. Filozófiából nívódíjat kapott Szabó Béla, szintén a Jate hallgatója „Az információelmélet néhány ismeretelméleti kérdése” című dolgozatára, továbbá a SZOTE-ről Nagy József és Ribánszki Zsuzsa „A természet humanizálása — az ember dehumanizációja” címet viselő munkája és a Tanárképző Főiskoláról Lázár Mihály „Érték és konfliktus” című pályaműve.

Úgy látszik a „csöves jelenség” népszerűsége nem csökken, az ifjúságpolitikai alszekcióban két díjat is adtak ilyen témájú dolgozatra. Összegezve a tapasztalatokat: bízunk benne, hogy Nyíregyházán jobb rendezés és objektív bírálat fogadja egy nyitottabb hangulatú konferencián a sokkal sikeresebben szereplő JATE-sokat.

SZIGETI ANTAL